

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, а також другий (магістерський) рівень вищої освіти спеціальності Н6 Ветеринарна медицина
Код і найменування спеціальності Тип і назва освітньої програми	Для студентів усіх спеціальностей Полтавського державного аграрного університету
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3, загальна кількість годин – 90, із яких: <i>денна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 16 год., семінарських занять – 14 год.; <i>заочна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 2 год., семінарських занять – 2 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра політології, історії і філософії
Контактні дані розробника(ів)	Викладач: Ігор УСАНОВ, кандидат філософських наук, доцент; Контакти: ауд. 454 (навчальний корпус № 4) e-mail: igor.usanov@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/usanov-igor-viktorovych

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумови відсутні
Компетентності	ЗК 2. Вміння виявляти, ставити, вирішувати професійні та життєві проблеми на основі етикоестетичних міркувань (мотивів). ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, встановлення причиннонаслідкових зв'язків, уміння використовувати їх у професійній і соціальній діяльності.
Результати навчання	РН 1. Розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ; аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття. РН 10. Логічно, правильно, точно, етично й емоційно висловлювати думку відповідно до змісту, умов комунікації й адресата, прагнучи виробити індивідуальний стиль, мати навички ораторського мистецтва.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

ОК сприяє набуттю комплексу соціальних навичок (soft skills), важливих для сучасного фахівця: критичне мислення і аналіз, толерантність, уміння формувати власну думку, комунікативні і презентаційні навички.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сформувані у здобувачів вищої освіти навички аналізу і розуміння соціальних, етичних і естетичних проблем; розвивати здібності оцінювання причин, наслідків і можливих шляхів розв'язання суспільних і особистісних проблем.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Точка зору глядача і оптика світогляду.
Тема 2. Міфологічна реальність кіномистецтва.
Тема 3. Матриця і печера Платона.
Тема 4. Нова картина світу.
Тема 5. Екранізація тіні та екзистенціалізм.
Тема 6. Чорний квадрат ХХ ст. і масове видовище.
Тема 7. Гендерні стереотипи в кіномистецтві.
Тема 8. Кінообрази української долі.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда); наочні (кіноперегляд); методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду); методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності до навчання (роз'яснення мети вивчення предмета, висування вимог, заохочення, вказування на недоліки, зауваження); інтерактивні методи (дискусії, метод мозкового штурму, «займи позицію», робота в малих групах); мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи контролю (усного, письмового) і самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені в Додатку до силабусу.

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перекладання

Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін; роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал (-25%). Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу із навчальної дисципліни для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

- щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

- щодо відвідування занять

Відвідування лекційних і семінарських занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим; відмітка про відвідування занять здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra тощо). Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компонента або його частини регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання,

	здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету».
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Порядок оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті».

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Актуальні проблеми філософії ХХ–ХХІ століть: навч. посібник / І. В. Карівець, В. Л. Петрушенко, С. М. Повторева і ін.; за заг. ред. д-ра філос. наук І. В. Карівця. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2021. 240с.
2. Баранник М. В. Лекції з філософії : навч. посіб. Київ : Вид-во Ліра, 2022. 166 с.
3. Вступ до філософії : конспект лекцій / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. : Новіков Б. В., та ін. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 114 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/48432>
4. Вступ до філософії. Методичні рекомендації для підготовки з дисципліни для заочної форми навчання: навч. посіб. / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. : Зуев В. М., та ін. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 139 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/66695>
5. Данильян О. Г. Філософія : підруч. 3-тє видання. Київ : Вид-во Право, 2020. 432 с.
6. Дахній А. Нариси історії західної філософії ХІХ – ХХ ст.: навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2022. 486 с.
7. Історія кіно: навч. Посіб. для студ. Конівіцька Т. Я. Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС. 2024. 264 с.

Допоміжні

1. Єрмоленко В. Плинні ідеології. Ідеї та політика в Європі ХІХ–ХХ століть. Київ : Дух і Літера, 2022. 480 с.
2. Кіногід збоченця. Кіно, філософія, ідеологія. Жижек С., Одеса : ГОНЗО, 2023. 480 с.
3. Медовз Д. Мистецтво мислити системно. Розв'язання проблем від особистого до глобального масштабу. Київ : Vivat, 2023. 304 с.
4. Мої думки про кіно. Як перекласти життя на сценарій. Лукіч А., Київ : Stretovych, 2024. 320 с.
5. Павлов В.Л. Методологічна цінність філософського знання. Соціокультурні передумови трансформації методології науки / під. ред. М.Ю.Савельєвої та Т.Д.Суходуб. К. : Четверта хвиля. 2020. С.70-281.
6. Платон. Діалоги. Пер. з давньогрецької Й. Кобів, Ю. Мушак. Харків : Фоліо, 2022. 352 с.
7. Препотенська М. Homo urbanus : феномен людини мегаполісу. Дніпропетровськ: Вид. Середняк Т. К. 2024, 420 с.
8. Усанов І. В. Усанова Л. А. Екзистенційний вимір маргіальності. *Вісник Львівського університету*. Серія філос.-політолог. студії. Львів : 2023 р. Випуск 50, с. 119-125 URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/50_2023/16.pdf
9. Усанов І. В. Усанова Л. А. Політика мережевих ідентичностей. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса : 2023. № 44 С. 66 – 70. URL : http://apfs.nuoua.od.ua/archive/44_2023/13.pdf
10. Фукуяма, Френсіс. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості. Київ : Наш Формат, 2020. 192 с.
11. Кіномистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Брюховецька Л. Київ: Логос, 2011. 391 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України. URL : <https://filosof.com.ua/>
2. Підручники для студентів. Серія Філософія. URL : <https://westudents.com.ua/predmet/34-f%D1%96losof%D1%96ya.html>
3. Філософські обрії. Науковий журнал. URL : <http://philosobr.pnpu.edu.ua/>
4. Найвидатніші філософи світу та України. URL : <http://philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html>
5. Філософія кіно: Дельоз і Берксон. URL : <https://coconote.app/notes/75a87e22-09ea-4f83-bc89-785e795ead4d>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри політології, історії і філософії. Протокол від 19 січня 2026 року №7.

Додаток до силябусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Ра зо М
	Опитування на семінарських заняттях	Виконання навчальних (практичних) завдань Написання реферату	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів Залік	
Тема 1. Точка зору глядача і оптика світогляду.	5	10	5		10
Тема 2. Міфологічна реальність кіномистецтва.	5		5		10
Тема 3. Матриця і печера Платона.	5		5		10
Тема 4. Нова картина світу.	5		5		10
Тема 5. Екранізація тіні та екзистенціалізм.	5		5		10
Тема 6. Чорний квадрат ХХ ст. і масове видовище.	-		5		5
Тема 7. Гендерні стереотипи в кіномистецтві.	5		5		10
Тема 8. Кінообрази української долі.	5	10	5	15	35
Разом	35	10	40	15	100

Заочна форма

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	Опитування на семінарських заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота	Розв'язування тестів	Разом
Тема 1. Точка зору глядача і оптика світогляду.	5	5			10

Тема 2. Міфологічна реальність кіномистецтва.	-	5			5
Тема 3. Матриця і печера Платона.	-	5			5
Тема 4. Нова картина світу.	-	5			5
Тема 5. Екранізація тіні та екзистенціалізм.	-	5			5
Тема 6. Чорний квадрат ХХ ст. і масове видовище.	-	5			5
Тема 7. Гендерні стереотипи в кіномистецтві.	-	5			5
Тема 8. Кінообрази української долі.	-	5			5
Індивідуальне завдання (контрольна робота)			40	15	55
Разом	5	40	40	15	100

Шкала та критерії оцінювання опитування на практичних (семінарських) заняттях

К-сть балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти ґрунтовно й послідовно викладає вивчений навчальний матеріал з розумінням фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей; демонструє вміння критично мислити у сфері пізнавальної діяльності; обґрунтовує власні думки; ефективно працює з інформацією, застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій, наводить необхідні приклади, аргументує їх; активно співпрацює з колегами, бере участь у дискусіях, диспутах; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови;
4	Здобувач вищої освіти ґрунтовно й послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, з розумінням фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; демонструє вміння критично мислити у сфері пізнавальної діяльності, ефективно працює з інформацією, застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій з допомогою викладача, наводить необхідні приклади, аргументує їх; співпрацює з колегами, бере участь у дискусіях, диспутах; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови;
3	Здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, але демонструє знання навчального матеріалу не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує власні думки; демонструє вміння критично мислити у сфері пізнавальної діяльності, з інформацією працює не ефективно, пов'язує теоретичний матеріал з практичними вміннями лише з допомогою викладача; співпрацює з колегами та участь у дискусіях, диспутах бере не охоче; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді;
2	Здобувач вищої освіти виявляє часткові знання і розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, демонструє знання навчального матеріалу фрагментарно слабо обґрунтовує власні думки; демонструє вміння критично мислити у сфері пізнавальної діяльності з допомогою викладача, з інформацією працює не ефективно, пов'язує теоретичний матеріал з практичними вміннями лише з підтримкою викладача; співпрацює з колегами та участь у дискусіях, диспутах бере не охоче; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді;
1	Здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини навчального матеріалу, не завжди розуміє фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, допускає суттєві помилки, що можуть спотворювати зміст питань; не демонструє вміння критично мислити у сфері

	пізнавальної діяльності; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати власні думки, з інформацією працює не ефективно, відчуває труднощі під час добору прикладів та поєднання теорії з практичними навичками; співпрацює з колегами неохоче, допускає помилки у мовленнєвому оформленні відповіді;
0	відповідь відсутня

Шкала та критерії оцінювання написання реферату

К-сть балів	Критерії оцінювання
7-10	Виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; дані правильні відповіді на додаткові питання; демонструє ефективну роботу з інформацією: добирає необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізує й інтерпретує її, впорядковує, класифікує й систематизує, в процесі доповіді демонструє високий рівень розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності.
5-7	Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки; не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; вимоги щодо оформлення реферату дотримані; демонструє ефективну роботу з інформацією: добирає необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізує й інтерпретує її, впорядковує, класифікує й систематизує, але на додаткові питання дані неповні відповіді; здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє середній рівень розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності.
2-4	Є істотні відступи від вимог до реферування, зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; висновки відсутні; з інформацією працює не ефективно, здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє достатній рівень фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності,.
0-1	Реферативна робота не відповідає вимогам до написання, здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє низький рівень розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності, робота з інформацією не ефективна, або реферативна робота невиконана.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

К-сть балів	Критерії оцінювання
5	Виконані завдання самостійної роботи свідчать про те, що здобувач вищої освіти якісно засвоїв матеріал, досконало використовує базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної науки; уміло застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. Завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі, без помилок.
4	Виконані завдання самостійної роботи свідчать про те, що здобувач вищої освіти добре засвоїв матеріал, належним чином використовує базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної науки; застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. Завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі,

	але наявні незначні помилки.
3	Виконані завдання самостійної роботи свідчать про те, що здобувач вищої освіти достатньо засвоїв матеріал, але не досконало використовує базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної науки; невміло застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. Завдання самостійної роботи з теми виконані не відповідно до методичних рекомендацій і не в повному обсязі.
2	Виконані завдання самостійної роботи свідчать про те, що здобувач вищої освіти засвоїв необхідний матеріал вибірково, недостатньо використовує базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної науки; має труднощі при застосуванні набутих теоретичних знань при розв'язанні практичних завдань. Завдання самостійної роботи з теми виконані не всі або механічно.
1	Виконані завдання самостійної роботи свідчать про те, що здобувач вищої освіти засвоїв необхідний матеріал фрагментарно, хоча при цьому належним чином використовує базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної науки; виникають труднощі при застосуванні набутих теоретичних знань при розв'язанні практичних завдань. Завдання самостійної роботи з теми виконані не всі або мають суттєві помилки.
0	Завдання самостійної роботи не виконані, або виконані повністю неправильно.

Контрольна робота для заочної форми

К-сть балів	Критерії оцінювання
31-40	Контрольна робота показує, що здобувач вищої освіти належно володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; формулює ідеї, концепції з метою використання у професійній діяльності, також містить відповіді на усі питання, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі; відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. На високому рівні демонструються навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства.
21-30	Контрольна робота показує, що здобувач вищої освіти добре володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; достатньо добре формулює ідеї, концепції з метою використання у професійній діяльності, також містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу; ЗВО виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. ЗВО на достатньому рівні демонструє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства
11-20	Контрольна робота показує, що здобувач вищої освіти задовільно володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; лише за допомоги викладача формулює ідеї, концепції які можуть використовуватися у професійній діяльності, також містить відповіді в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу, але відсутній висновок, наявні у незначній кількості фактичні помилки. на задовільному рівні демонструє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства
1-10	Контрольна робота показує, що здобувач вищої освіти фрагментарно володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; не достатньо ясно формулює ідеї, концепції які можуть використовуватися у професійній діяльності, також містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу; відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. ЗВО на низькому рівні демонструє навички самостійної роботи, гнучкого мислення,

	відкритості до нових знань, зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства
0	Контрольна робота показує, що здобувач вищої освіти не достатньо володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; може сприймати, але не формулює ідеї, концепції які можуть використовуватися у професійній діяльності, у роботі питання не розкриті або висвітлені неправильно, з грубими помилками. ЗВО не демонструє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства

Розв'язування тестів (50)

Кількість балів	Критерії оцінювання
0–15	за кожну правильну відповідь – 0,3 балів